

Spoločná výzva

Obnovená politika súdržnosti po roku 2027, pri ktorej sa na nikoho nezabudne

My, volení zástupcovia regiónov a miest v celej Európe, vyzývame európske inštitúcie a národné vlády, aby vypracovali komplexný program EÚ, ktorého jadrom bude posilnenie sociálnej, hospodárskej a územnej súdržnosti.

Máme spoločné ciele: zabezpečiť udržateľnú prosperitu a blahobyt pre všetkých v čoraz digitalizovanejšej spoločnosti, dosiahnuť klimatickú neutralitu a zachovať biodiverzitu a riešiť dôsledky demografických zmien. Takýto transformačný program si vyžaduje politické vedenie a integrovanú víziu na každej úrovni i medzi nimi. Zelená dohoda a digitálna agenda by mali naďalej spoločne určovať smerovanie EÚ. Ich koncepcia a vykonávanie si však vyžadujú väčšie zohľadnenie miestnych podmienok, pretože miestne a regionálne samosprávy sú v tomto každodennom boji v prvej línii a sú zodpovedné za takmer polovicu verejných investícií v členských štátoch EÚ. Ich úloha je pre úspešnú zelenú a digitálnu transformáciu zásadná.

Politika súdržnosti je tmeliacim prvkom, ktorý zjednocuje Európu a dokáže zmobilizovať a zapojiť každého človeka do úsilia o skvalitnenie života pre všetkých, pričom sa nezabudne na nikoho, bez ohľadu na to, kde sa narodil a kde žije. Sme presvedčení o jej nenahraditeľnej pridanej hodnote vrátane schopnosti zmierňovať riziká prehlbovania územných a sociálnych rozdielov medzi členskými štátmi EÚ a v rámci nich.

Preto žiadame, aby politika súdržnosti zostala základným pilierom modelu rozvoja EÚ a základnou dlhodobou, decentralizovanou investičnou politikou v rámci viacročného finančného rámca EÚ na obdobie po roku 2027. Politika súdržnosti by si zároveň mala zachovať dostatočnú flexibilitu, aby mohla reagovať na nepredvídaný vývoj.

S cieľom náležite reagovať na súčasné a budúce výzvy sa zasadzujeme za obnovenú politiku súdržnosti na obdobie po roku 2027 založenú na týchto zásadách:

- 1) Politika dostupná pre všetky regióny, mestá a obce. Záleží na všetkých územiach bez ohľadu na to, či sa nachádzajú v bohatších alebo chudobnejších krajinách.** Táto zásada je aj naďalej nevyhnutnou podmienkou na zabezpečenie hladkého fungovania jednotného trhu pre všetkých Európanov. EÚ musí zostať jednotná a zároveň posilniť svoje vedúce postavenie a konkurencieschopnosť vo svete. Politika súdržnosti by mala byť hlavnou politikou EÚ, ktorej jadrom by malo byť poskytovanie miestnych a regionálnych verejných služieb efektívne využívajúcich zdroje a ktorá podporuje miestne verejné investície v prospech všetkých.
- 2) Politika, ktorá pomáha ukotviť sociálnu, hospodársku a územnú súdržnosť v novej priemyselnej politike Zelenej dohody a v rámci strategickkej autonómie EÚ.** Viac ako kedykoľvek predtým musí EÚ bojovať proti pasciam rozvoja, v ktorých uviazlo mnoho oblastí v každom kúte Európy. Obnovená politika súdržnosti by sa mala vnímať ako účinný nástroj, ktorého cieľom je uvoľniť hospodársky potenciál každej časti EÚ a podporovať miestne orientované inovácie v najširšom zmysle slova.

- 3) **Politika založená na všeobecnom celi spravodlivej transformácie: transformačný proces na dosiahnutie klimateckej neutrality bude mať vplyv na každú oblasť bez ohľadu na jej charakteristiky. Ak by sa náležite neriadil, mohol by mať za následok ďalšie rozdiely a sociálne nerovnosti.** Každá oblasť má iné silné stránky, rôznu mieru potenciálu a odlišné administratívne kapacity na zvládnutie tejto transformácie. Niektoré oblasti sú zraniteľnejšie než iné. Osobitnú pozornosť budeme musieť venovať regiónom, ktoré sú vo veľkej miere závislé od energeticky náročných priemyselných odvetví, pričom však treba mať na pamäti, že všetky priemyselné odvetvia majú environmentálnu stopu. Vyzývame na obnovenie politiky súdržnosti na obdobie po roku 2027, ktorá podporuje individualizované riešenia založené na zásadách spravodlivej transformácie a je k dispozícii všetkým regiónom v každom kúte Európy.
- 4) **Politika, ktorá vychádza z miestne orientovaných riešení: rozmanitosť území v EÚ je výhodou.** Všetky regióny, od tých riedko osídlených až po oblasti závažne alebo trvalo znevýhodnené prírodnými podmienkami, od miest a metropolitných oblastí až po vidiecke oblasti, od okrajových, ostrovných, pobrežných, cezhraničných, horských a najvzdialenejších regiónov až po tie, ktoré sa nachádzajú v centre, sú konfrontované s výzvami, ktoré so sebou prinášajú dvojaká, zelená a digitálna transformácia a demografické zmeny. Univerzálne riešenie neexistuje. Dobre navrhnutá politika súdržnosti musí byť dostatočne flexibilná, aby umožnila miestnej úrovni vypracovať stratégie prispôbené svojmu konkrétnemu územiu a zároveň plniť celkové politické ciele EÚ v stabilnom a predvídateľnom rámci. Územné nástroje, ako sú miestny rozvoj vedený komunitou (CLLD) a integrované územné investície (IÚI) sú nenahraditeľnými nástrojmi na rozvoj takýchto inkluzívnych a miestne orientovaných opatrení.
- 5) **Politika, ktorá vychádza zo svojich zlatých zásad: zdieľané riadenie, posilnené partnerstvo so všetkými zložkami spoločnosti, viacúrovňové riadenie založené na skutočnom dialógu medzi miestnymi a regionálnymi samosprávami, národnými orgánmi a orgánmi EÚ.** Vyzývame na prijatie opatrení na prekonanie súčasnej fragmentácie financovania politiky súdržnosti a na vytvorenie silnejšieho spoločného rámca založeného na synergiách a komplementárnosti fondov v rámci zdieľaného riadenia.
- 6) **Politika založená na novej kultúre dôvery medzi rôznymi úrovňami verejnej správy v EÚ.** Takýto obnovený prístup by prispel k pozitívnejšiemu obrazu EÚ. Európska komisia by mala začať rozsiahle konzultácie a vypracovať posúdenie zjednodušujúcich opatrení prijatých od 90. rokov 20. storočia, a to aj v porovnaní s inými programami EÚ. Politika súdržnosti by sa mala hodnotiť podľa jej skutočného vplyvu na životy Európanov, a nie podľa tempa vyplácania finančných prostriedkov.
- 7) **Politika, ktorá posilňuje územnú spoluprácu a podporuje územné inovácie a demokraciu.** Politika súdržnosti preukázala svoju mimoriadnu hodnotu pri podpore cezhraničnej, medziregionálnej a nadnárodnej spolupráce a makroregionálnych stratégií s cieľom dosiahnuť konkrétne zlepšenia v každodennom živote ľudí. Partnerstvá pre regionálne inovácie a stratégie inteligentnej špecializácie poskytujú príležitosti na podporu sociálno-ekonomickej a inkluzívnej transformácie na miestnej úrovni.
- 8) **Zásada „nenarušiť súdržnosť“: všetky politiky EÚ musia podporovať posilňovanie hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti.** Európske inštitúcie by mali zabezpečiť, aby boli všetky programy a politiky od návrhu až po zavádzanie konzistentné a riešili potenciálne diferencované územné vplyvy a zároveň znížili akúkoľvek administratívnu záťaž.

Vyzývame širokú verejnosť, odborové zväzy, podniky, mimovládne organizácie a organizácie občianskej spoločnosti, aby sa pripojili k nášmu úsiliu o zabezpečenie spravodlivej Európy, kde sa na nikoho nezabudne.

Podpíšte túto výzvu!

